

La falguera reial, un secret ben guardat

10/2009 - **Medi ambient i Conservació.**

A les zones rurals del nord d'Espanya es coneixen bé les propietats curatives de la falguera reial, entre les que destaquen les seves aplicacions per la soldadura dels ossos i per problemes d'articulacions. Es consumeix amb l'extracte de la seva arrel en vi blanc, i l'èxit de les seves propietats curatives i la popularitat de la seva recol·lecció ha fet que els recol·lectors d'aquestes regions hagin pres mesures preventives contra la seva sobreexplotació, com no compartir informació sobre les localitats on creix o cultivar-la en horts domèstics.

La falguera reial (*Osmunda regalis*) és un remei popular molt valorat a Cantàbria. També s'utilitza a Astúries i altres regions del nord d'Espanya. Al contrari de molts altres remeis tradicionals, el seu ús no s'ha abandonat i molts prefereixen aquest remei a la medicina convencional. La part central de la seva "arrel" (rizoma) es macera en vi blanc. Aquest vi es pren principalment per a ajudar a soldar trencaments, trastorns de les articulacions i dolors reumàtics. El consumeixen sobre tot els homes, principalment esportistes i persones grans. Les dones embarassades no han de prendre'l, doncs es considera avortiu. El seu consum no està reduït a les àrees rurals, doncs continua emprant-se a pobles grans i ciutats. Donada la demanda d'aquest remei popular, existeix un comerç a petita escala. Pot aconseguir-se en alguns mercats o directament comprant-lo a qui l'elabora.

Més de la meitat dels 50 adults entrevistats (54%) coneixia alguns dels usos medicinals de la planta, mentre que la resta dels informants (46%) eren o havien estat consumidors, recol·lectors o venedors (22% consumidors-recol·lectors, 6% consumidors-no recol·lectors, 4% venedors-recol·lectors i 14% venedors-no recol·lectors).

La gent dels pobles recol·lecta la falguera per l'autoconsum. Molts d'ells van mostrar preocupació, doncs al no ser massa abundant a la zona, la creixent demanda pot portar a la seva sobre-explotació. De fet s'han desenvolupat estratègies per a contribuir a la seva conservació com no compartir informació sobre les localitats on creix, cultivar la falguera als horts domèstics o recollir només la part del rizoma per a no matar la planta, de manera que es pugui regenerar. El problema és que no totes les persones lligades al circuit d'explotació de la falguera (recol·lectors, consumidors i venedors) coneixen la problemàtica lligada a la seva conservació ni respecten els mètodes d'extracció selectiva que afavoriria la seva conservació.

Són necessaris estudis que mesurin i valorin l'efecte que la recol·lecció està tenint sobre les poblacions d'aquesta falguera, per a avaluar quina quantitat pot recol·lectar-se de manera sostenible. Si la demanda de la falguera reial creix, serà necessari cultivar la planta per a evitar la sobre-explotació de les poblacions ferèstecs.

Abans de regular la recol·lecció de la planta, és imprescindible tenir en compte els coneixements, interessos i valors de la gent. Només així s'interioritzarà aquest tipus de normatives ambientals i seran efectives.

Victoria Reyes García

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

"Local Knowledge and Management of the Royal Fern (*Osmunda regalis* L.) in Northern Spain: Implications for Biodiversity Conservation". María Molina, Victoria Reyes-García, Manuel Pardo-de-Santayana. *American Fern Journal* 99(1):45-55. 2009.